

Navn/Bedriftsnavn

Vår referanse: PLAN-2025/16265

Saksbehandler: Jonas Søbstad

Dato: 24.11.2025

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Referat – møte mellom Puddefjorden United og Tørrdokk-gruppen i Laksevåg Kulturhistoriske Forening

Møtedato: 11.11.2025

Møtedeltakere -

Tørrdokk-gruppen/LKHF: Forslagsstiller

v/ Giske Nygård - leder Tørrdokk-gruppen, Kai Arntzen,
Ole Dalhaug, Åge Nesbø

Kommunen: Områdekoordinator, Puddefjorden United (PU) - Solveig
Mathiesen, Områdekoordinator, PU – Hanne D. Nordø,
Jonas Søbstad

Agenda

1. Presentasjon fra Tørrdokkgruppen
2. Informasjon om pågående arbeider fra PBE

1. Presentasjon av Tørrdokk-gruppen

- Tørrdokk-gruppen har siden 2014 hatt mandat fra Laksevåg kulturhistoriske forening om å arbeide for at tørrdokken på Laksevåg blir tatt vare på.
- Gruppen ønsket å belyse status for arbeidet med Puddefjorden United, planlagt utfylling og mulige konsekvenser for tørrdokken og den maritime virksomheten rundt.
- Det uttrykkes bekymring for utviklingen dersom man ikke ser området fra flere synsvinkler: kulturminner, næringsgrunnlag, byliv og tekniske løsninger.

Historikk og verneverdier

- Tørrdokken har røtter tilbake til 1870-årene og representerer en verneverdig tørrmurskonstruksjon med ca. 153 år gammel teknikk.
- Arkitekt Kjersti Åse Vinjum har tidligere pekt på at trappen og muren er en viktig og tidstypisk konstruksjon, noe som styrker argumentet for vern.

- Dokkeporten er nylig rehabilitert (investering i størrelsesorden 3–4 mill. kr) og har blant annet kjølblokker for ulike skrogtyper.
- Gruppen mener at å legge anlegget under vann vil være å forringe kulturminneverdien – både porten og tørrdokken må være synlig og i bruk for å «tas vare på».
- Det vises til dialog med Byantikvaren (v/Heming Hagen) og kulturminnegrunnlaget som er utarbeidet.
- Statsraad Lehmkuhl, som benytter dokken i sitt vedlikeholdsarbeid, støtter at tørrdokken bevares; det påpekes at man kan miste status som veteranbåthavn dersom dokken mister funksjonen sin.

Betydning for næring, kompetanse og byliv

- Tørrdokken beskrives som den eneste gjenværende dokkalternativet i Bergen som er «kortreist» for reparasjon og læring i maritimt håndverk.
- Nærmeste alternative dokker finnes i Solund og Haugesund, noe som vil gi høyere kostnader blant annet for veteranflåten.
- Båter og maritime verksteder i området gir både kulturell merverdi og næringsaktivitet. Det er venteliste for å komme inn i dokken i dag.
- Gruppen er opptatt av at Laksevåg sin industrihistoriske identitet og kulturarv brukes som en ressurs i utviklingen av området, ikke forsvinner til fordel for utelukkende boliger.
- Det vises til tidligere utvikling ved Mjellem & Karlsen som et eksempel på hvor raskt maritim virksomhet kan forsvinne dersom det ikke legges til rette.
- Tørrdokken har en betydningsfull rolle i områdets funksjon som veteranbåthavn, spesielt dersom Vågen får begrensninger i bruk og Bergen vil miste et viktig element i sin rolle som «Havby».

Betraktninger om støy/kombinert bruk

- Støy er i dag i hovedsak stille sveising, ikke klinking.
- Gruppen mener moderne verkstedsdrift er forenlig med boligområder ved riktig tilrettelegging.

Om bybane/gang- og sykkelbro:

Gruppen oppfatter at enkelte illustrasjoner viser konstruksjoner på fylling, og ber om avklaring av:

- høyde på eventuelle terskler
- om alternative byggemåter uten fylling er vurdert
- risiko for negative effekter på innseiling og drift av tørrdokken.

Innspill og spørsmål om utfylling, infrastruktur og påvirkning på dokken

Gruppen ber om avklaringer på:

- hvilke arealer som omfattes av nabovarsler (bl.a. utfylling ned til –13,5 m)
- om utfylling handler om overskuddsmasser, ny arealtilrettelegging – eller begge deler

- hvor smal og dyp fjorden er planlagt
- konsekvenser for økologi, vannutskifting og habitater.

Gruppen viser til

- at planer tidligere er blitt stoppet (bl.a. av COWI i 2022, sirkulasjon)
- behov for avklaring av hvilke konsekvensutredninger politikere vil basere beslutninger på.

Det etterspørres også

- vurdering av egen utredning for hvordan tørrdokk og maritimt miljø kan bevares innenfor gjeldende planrammer.

2. Informasjon om pågående arbeider fra PBE

Planstatus, utfylling og infrastruktur

- Bergen kommune gjennomgikk forutsetningene for at det vurderes utfylling på Laksevåg. I kommuneplanens arealdel (KPA2018) åpnes det for næringsformål i området, samtidig som det er vist mulig utfylling i sjø gjennom gjennomføringssone H_820 3.
- Utfylling skal utredes og vurderes helhetlig. Arbeidet med utfyllingsoppgaven, som PU holder på med, skal bidra til en helhetlig og områdevis vurdering. Det ses i fase 2 av denne oppgaven på hvilke kriterier som blir viktig å belyse og vurdere konsekvensene av når en skal utrede grad av utfylling framover.
- Arbeidet skal bidra til et samlet faglig grunnlag og være et supplement til konsekvensutredninger som følger ulike planprosesser.

Orientering om bybane, brokonstruksjoner og fylling

- Kommunen peker på at ingen av de gjenværende bybaneløsningene legger selve banetraseen direkte på fylling. En tidligere løsning (A2) er silt ut, og jobbes ikke videre med.
- De lave krysningspunkter/broene tar utgangspunkt i en seilingshøyde på 4,5 m, og lavere båter vil kunne passere.
- Fremtidige sykkeltraseer og promenader er ikke prosjektert, og det er derfor ikke fastsatt nøyaktig hvor disse vil nøyaktig ligge. I videre prosess vil man utrede plassering i forhold til tørrdokk og andre viktige forhold for om mulig å ivareta videre drift av dokken.

Andre avklaringer

- Kommunen er ikke kjent med nabovarsler eller pågående søknader knyttet til utfylling på Laksevåg-siden.
- Det ble diskutert hvordan KPA gir et rettslig grunnlag for mulig utfylling i sjø, og at kriteriene for nødvendig konsekvensutredning må tydeliggjøres i videre arbeid.
- PU orienterte om at fellesoppgaven om vurdering av utfyllinger skal være et supplement til plan- og KU-prosessene, ikke en erstatning for disse.
- PU tar med seg innspillet om behov for tydeligere helhetlig konsekvensvurdering.
- Kommunen tar også innspillet om mulig egen utredning om maritim aktivitet og vern av tørrdokk til orientering.
- Innspillene tas med inn i pågående arbeid med kriterier og vurderinger i fase 2 av utfyllingsoppgaven.

Ved spørsmål kan saksbehandler kontaktes på e-post jonas.sobstad@bergen.kommune.no.

Med hilsen

Jonas Søbstad

*Seniorarkitekt/Byplanlegger,
Private planer*

Vedlegg:

- 20251111_Møte med Laksevåg kulturhistoriske forening – en presentasjon fra plan- og bygningsetaten